BISDOM MAGAZINE

2018 | APRIL

Op weg gaan met Christus

De roeping tot liefhebben

Bisdom en Bovendonk vernieuwen roeping.nu

Een studieweekend op Bovendonk

Paus Franciscus: 'Roeping is nu'

'Hier kun je je leven op bouwen'

Nico de Bont is al ruim vijftig jaar specialist inklassieke restauratie, hedendaagse herbestemmingenen planmatig onderhoud van historischerfgoed. Met liefde voor het vak en kennis van denieuwste technieken werken onze medewerkersdagelijks aan een grote variëteit van historischegebouwen. Door continueontwikkeling geven wij nieuw leven aanwaardevol erfgoed. **MAAK DE TOEKOMST**

nico de bont | TBI www.nicodebont.nl

Priester- en diakenopleiding Bovendonk

Informatie over deze deeltijdopleiding:
T 0165 504277
E info@pdob.nl
I www.pdob.nl

Hofstraat 8 - 4741 AK Hoeven

Uw gift is welkom op IBAN
NL 93 ING B 002 5806 80
t.n.v. Stichting PDOB te Breda

ANBI

pb bovendonk priester- en diakenopleiding

Bisdom Breda

Dit magazine is een uitgave van het Bisdom Breda. Het verschijnt als kwartaalblad. Een individueel postabonnement is mogelijk tegen betaling van een bijdrage voor de verzend- en administratiekosten. Het blad is gratis.

Stuur voor een postabonnement voor 2018 een e-mail naar: magazine@bisdombreda.nl en maak ten minste € 12,50 over op IBAN NL79 RABO 0101 0517 78 t.n.v. Bisdom van Breda, o.v.v. postabonnement magazine, postbus 90.189, 4800 RN Breda. Of bel T 076 5223444. Nummers worden toegestuurd na ontvangst van uw betaling.

Redactie
Monique van Delft,
Hans de Jong,
Frank van der Linden,
Daphne van Roosendaal
(hoofdredacteur).

Adres redactie
E magazine@bisdombreda.nl
T 076 5223444
F 076 5216244
Postbus 90189
4800 RN Breda

Advertentieverkoop
Borgerpark Media
E info@borgerparkmedia.nl
T 0475 711 362
I www.borgerparkmedia.nl
Vlodropperweg 62
Postbus 8027
6060 AA Posterholt

Vormgeving en druk
brainstorm en concept,
Breda

Issn nummer:
1874-0480

Foto voorzijde:
R. Mangold

IN DEZE UITGAVE

4| De bewuste keuze om je roeping te toetsen
6| www.roeping.nu
7| In alle vertrouwen de weg van Christus gaan
8| Een studieweekend op Bovendonk
10| De oud-student
11| De student
13| Lef en betrouwbaarheid
14| Bisschoppensynode: De roeping tot liefhebben
15| Gebed
16| Paus Franciscus: ‘Roeping is nu’
17| ‘De Bijbel helpt ons met Christus op weg te gaan’
18| ‘Hier kun je je leven op bouwen’
20| ‘Je kunt je oefenen in geloven’
22| Het gebed van biddende moeders

GROEIEN IN GELOOF EN LIEFDE

Tegenwoordig kun je op vele plekken het pleidooi horen om te luisteren naar de stem van je hart en dat te volgen, waarheen het ook leidt. Dat appelleert aan ieders verlangen en aan ieders levenstaak om een waarlijk goed leven te leiden. In dit magazine komen mensen aan het woord die willen luisteren naar wat God in hun hart heeft gelegd. Daarbij zijn ze de intensieve weg gegaan van de onderscheiding. Soms klinken in je hart op het eerste gehoor verschillende stemmen door elkaar. De weg van de onderscheiding ga je dus beter niet alleen.
De bemoedigende boodschap van het getuigenis van de mensen in dit roepingenblad is, dat je gaandeweg kunt leren de stem van God te onderscheiden en daarbij tegelijk jezelf beter leert kennen. Roeping is een kwestie van Christus persoonlijk leren kennen en jezelf helemaal aan Hem toevertrouwen. Dan gebeurt er ook echt iets met je. Je komt als mens tot je recht, want je bent geschapen om lief te hebben en bemind te worden.

Jezelf echt toevertrouwen aan Hem is iets voor altijd. Dat is niet hetzelfde als het populaire “ervoor gaan”, dat vaak alleen voor een tijdje is. Christus leren kennen en je door Hem gekend weten, haalt het onvermoede beste in je naar boven en het laat je -weliswaar met vallen en opstaan- groeien, zodat liefde je drijfveer wordt in de omgang met anderen. Zo kiezen voor iemand vinden velen onverstandig, te beperkend. Toch is wat voor vrijheid wordt aangezien, vaak een verkapte keuze voor zichzelf, uit angst zichzelf te verliezen en angst is geen goede raadgever. Trouw zijn is geen onvrijheid, maar een positieve keuze. In 2018 wordt in oktober een bisschoppensynode gehouden over jongeren en hun roeping. Jongeren zijn daarbij niet alleen het lijdend voorwerp, maar -zo benadrukt onze paus- ook mede het actieve onderwerp. Hun manier van in het leven staan moet gehoord worden. Hoe maak je zelf de juiste levenskeuze? Het vraagt om wijsheid, om stilte, om vertrouwen, en vooral om moed. Het zijn niet alleen jongeren die zich voor de vraag van hun roeping gesteld zien. Roeping is uiteindelijk een manier van leven met God: luisteren naar zijn stem, en doen wat Hij zegt. Dat laat een nieuwe familie ontstaan. Jezus zegt: “Mijn broeder en mijn zuster en mijn moeder zijn zij, die de wil van God volbrengen” (Marcus 3, 35). Het aanbod van het Sint Franciscuscentrum en de verschillende diocesane projecten willen mensen helpen op de weg van hun roeping en te groeien in geloof en liefde.

+ Mgr. Jan Liesen
Bisschop van Breda

(Foto: R. Mangold)

INTERVIEW MET BISSCHOP LIESEN:

DE BEWUSTE KEUZE OM JE ROEPING TE TOETSEN

(Foto: R. Mangold)

"De Kerk heeft priesters en diakens nodig die er helemaal voor willen gaan. Dat betekent ook: in willen gaan op wat je nog niet weet, een stuk vorming ondergaan." In een video die werd opgenomen voor roeping.nu vertelt bisschop Liesen over de vorming die je krijgt als priesterstudent of diakenstudent. "Het gaat er bij de opleiding niet zozeer om hoe je begint, maar waar je uit wilt komen. Enthousiasme moet gepaard gaan met de bereidheid je te laten vormen en te groeien in je relatie met God en mensen."

Een roeping begint met een persoonlijk geraakt worden door God. "In de opleiding laat je je vervolgens vormen. Misschien ben je niet zo'n type dat erop uittrekt, maar je kunt daarin groeien. Wat je daarvoor nodig hebt? Een zekere mate van voorbereiding, van menselijk kunnen, van studieniveau. Menselijk gezien is ook nodig dat je volstrekt eerlijk kunt zijn ten opzichte van jezelf en anderen. Je moet jezelf of anderen niet iets wijs willen maken. Iedereen ontdekt ook in eerlijkheid wat zijn sterke en minder sterke kanten zijn." De priester- en diakenopleiding is er ook om je roeping te toetsen. "Als je komt met twijfel, is dat niet bezwaarlijk. Geef het een kans. Hoewel er mensen zijn die meteen 100% zeker zijn, is dat voor het merendeel van de mannen niet zo. Laat er twijfel zijn, het wordt wel helder."

"Het is een roeping. Dat moet je bewust door willen maken. En op een gegeven moment weet je: dit is goed, dit past bij mij, dit wil ik doen. Dat wordt door de Kerk getoetst en bevestigd. Het gaat dus om de concrete persoon en om de Kerk die als gemeenschap een roeping herkent en erkent."

Een stap terug doen

"Bidden versterkt de band tussen God en mensen. Die band is voor mensen niet altijd goed te overzien. Juist als iemand die een band met God is aangegaan kan een priester helpen. God heeft Christus naar de mensen gestuurd. Wat de Kerk wil en moet doen, is: Christus laten optreden. Dat is essentieel. Daarvoor moet je als priester of diaken een stap terug kunnen doen. Het gaat om dienstbaar zijn aan de band van mensen met God. Sacramenten zijn kernmomenten, de priester en diaken moeten daar niet tussen staan, zij faciliteren als het ware die ontmoeting van God met de mens."

"Het vraagt veel aan vorming om dat te kunnen doen. Er is altijd een verleiding om jezelf wat groter te maken. Maar het is een dienstwerk wat je doet. De paus wordt de 'dienaar van de dienaren van God' genoemd. Ik vind dat mooi. De Kerk lijkt een piramide met een top, maar het is precies omgekeerd. Die de grootste is, moet de dienaar zijn van iedereen. Dat is roeping."

Uitdagingen

"Als je wordt geroepen, vraagt dat om een goed bijhouden van je binnenkant," vertelt de bisschop. "Daarvoor tijd maken is een grote uitdaging anno 2018. Iedereen heeft het druk. Maar het is essentieel, want alleen dan kun je priester of diaken zijn zonder te gaan teren op routine. En alleen op die manier kun je je telkens opnieuw keren tot God."

"Als je begint, stap je in een verhouding, in een relatie met God en de Kerk, en die relatie groeit. Priester of diaken worden is niet een beroep met een contract dat je tekent. Het is als met mensen die trouwen en die zeggen: ik wil met jou verder in goede en kwade dagen en wat er komt, dat komt er." Zelf begon de bisschop veertig jaar geleden aan de priesteropleiding. "Ik merkte dat mijn omgeving dacht: je stapt in een keurslijf. Maar ik was vrij. Ik had de sleutel van de voordeur en ik kon gaan en komen wanneer ik wilde. Ik wílde me laten vormen. Dat was mijn vrijheid."

"Een roeping is voor 24 uur per dag en 7 dagen in de week. De tijd die overschiet is niet voor jezelf. Dat voelt misschien onvrij. Want waar blijf je zelf? Maar datzelfde geldt voor het huwelijk. Waar blijf je als je met iemand trouwt? Mensen zeggen bij hun huwelijk vaak: nu is het niet meer 'ik en jij', maar 'wij'. Het 'ik' en 'jij' veranderen door het huwelijk. Dat gaat met priesterroeping en diakenroeping precies zo. Waar blijft het ik? Dat wordt ondergeschikt. Dat is iets van elke dag, er zit een volgehouden keuze in, zoals bij trouw zijn in het trouwen. Is het onvrij als je trouw wil zijn? Nee, maar het vraagt wel wat. En dat is wat mensen beseffen: ik wil trouw zijn en ik voel dat niet als onvrij."

"Ik snap het als dat voor mensen lijkt op onvrijheid. Maar trouw zijn is geen onvrijheid, maar een keuze. En uiteindelijk maakt dat gelukkig. Ook als je priester bent en als celibatair in je eentje leeft. De essentie is, dat er iets groeit. Je gaat er met je hele leven in en je brengt je toekomstige mogelijkheden in. Dat is geen onvrijheid, maar trouw en keuze."

Bekijk de video op www.roeping.nu

(Foto: R. Mangold)

WWW.ROEPING.NU

De Priester- en Diakenopleiding Bovendonk en het Bisdom Breda vernieuwen de website www.roeping.nu. Er komen op Roepingenzondag 22 april vijf nieuwe video's online. De opnames hiervoor vonden plaats in een studieweekend in februari.

De eerste keer dat er roepingfilmpjes werden gemaakt voor Bovendonk was in 2008 bij het 25-jarig bestaan van de Priester- en Diakenopleiding. In 2013 was er een nieuw lustrum met nieuwe filmpjes. En nu in 2018 weer.

De ervaringen met de video's zijn positief, vertelt communicatieregisseur Daphne van Roosendaal: "Op informatiedagen bijvoorbeeld merken de bisschop en de rector van Bovendonk dat potentiële studenten zich goed hebben kunnen voorbereiden door de filmpjes te bekijken."

Hoewel de aanleiding telkens een nieuw lustrum van de Priester- en Diakenopleiding is, is er in de filmpjes ook aandacht voor roeping in meer brede zin en de roeping tot het religieuze leven. In de video's komt de roeping tot het huwelijk ter sprake en ook dat je je werk kunt zien als een roeping.

In 2013 gingen de filmpjes over de vier pijlers van de opleiding tot priester of diaken: persoonsvorming, pastorale vorming, geestelijke vorming, intellectuele vorming. De insteek van de filmpjes dit jaar is roeping nú. De filmpjes gaan na wat je nodig hebt om een goede priester of diaken te kunnen worden in deze tijd, om leerling van Christus en getuige te kunnen zijn in de wereld van nu.

Heel praktisch nodigen de filmpjes uit om kennis te komen maken met de priesteropleiding en diakenopleiding Bovendonk. Mannen die nadenken over de vraag of God ze roept om priester of diaken te worden, kunnen een weekend meelopen op Bovendonk. In een van de filmpjes vertellen twee priesterstudenten daarom hoe een studieweekend eruit ziet.

Daphne van Roosendaal: "Studenten, de bisschop en diaken De Haas hebben in de filmpjes allemaal dezelfde belangrijke boodschap: denk je erover om priester of diaken te worden, blijf daar dan niet mee rondlopen tot je 100% zeker bent, maar breng het in gesprek."

Dat is ook wat diakenstudent Anton Janssen van het Bisdom Breda deed. Hij vertelt: "Zelf draaide ik lange tijd rondjes. Tot ik bedacht: als deze vraag bij mij leeft, kan ik die alleen maar beantwoorden in gesprek met mensen die hier studeren. Ik ging een keer kijken en het voelde meteen goed." Nu zegt hij: "Als ik van anderen signalen krijg dat ze nadenken over de vraag, zeg ik: ga maar, kom eens kijken. Roeping is van alle tijden. God roept nog steeds. En we moeten open en eerlijk in ons hart kijken wat ons antwoord is."

Kennismaken met Bovendonk kan door mee te lopen met de studenten op Bovendonk tijdens een studieweekend en op de jaarlijkse informatiedag. Meld je aan via www.pdob.nl

(Foto: R. Mangold)

IN ALLE VERTROUWEN DE WEG VAN CHRISTUS GAAN

Op Roepingenzondag bidt de Kerk voor roepingen tot het priesterschap, het diaconaat en het religieuze leven. Deze zondag wordt jaarlijks gehouden op de vierde zondag van Pasen. Daarnaast wordt jaarlijks op 2 februari de Werelddag voor het Godgewijde Leven gehouden.

In januari vierde de Onze Lieve Vrouwe Abdij te Oosterhout de plechtige geloften van zuster Columba de Smet (51). Zij legde deze geloften af ten overstaan van de gemeenschap van benedictinessen en mgr. Liesen, als bisschop van Breda.

Zuster Columba komt uit een katholiek gezin en werd geboren in Gouda. Ze studeerde Nederlands aan de Universiteit van Utrecht en specialiseerde zich in de historische letterkunde. Daarna werkte ze in het onderwijs en bij de Belastingdienst. Ondertussen was zij bezig met haar geloof. "Toen ik eind twintig was werd het geloof belangrijker voor mij, vooral in persoonlijk opzicht toen ik vragen had over het leven en de weg waartoe wij bestemd en geroepen zijn." In 2001 reisde ze met een groep van de protestantse kerk in Gouda naar het Liobaklooster in Egmond. "Daar werd ik in mijn hart geraakt door de vespers en de gehele atmosfeer. Het was alsof de puzzelstukjes van mijn leven in elkaar vielen. Ik had het gevoel dat ik daar moest zijn."

Deze ervaring vormde het begin van een lange zoektocht. De latere zuster Columba begon te lezen over de Regel van Benedictus. In 2004 proefde ze drie maanden van het kloosterleven van de clarissen in Megen. "Vier jaar later, in 2008, voelde ik dat ik een keuze moest maken en niet moest blijven dobberen. Een van de raadszusters bij de clarissen, zuster Agatha, wees me op de benedictinessen in Oosterhout. Ik heb hier meegeleefd en ben hier ingetreden. Zuster Agatha is bij mijn eeuwige professie geweest en verzorgde de eerste lezing. Als ik op 'vakantie' ga, ben ik graag in Megen te gast."

Wat heeft ze door het kloosterleven geleerd? "Ik heb in de abdij geleerd dingen los te laten en andermans zwakheden te accepteren, net zoals anderen ook jouw zwakke punten moeten aanvaarden. Het gaat erom dat we de positieve kanten van anderen zien en hen de ruimte gunnen te groeien." Zuster Columba is geleidelijk naar haar eeuwige professie toegegroeid. De dag van haar professie werd zorgvuldig gekozen. "Ik wilde een feestdag met een verhaal. Zo kwamen we uit bij Driekoningen. Dit feest vertelt over drie personen die de ster achterna gaan. Zij staan model voor onze kleiner wordende gemeenschap die in alle vertrouwen de weg van Christus wil gaan."

"De viering zelf droeg een geweldige intimiteit in zich. Ik had me tijdens mijn retraite grondig op de viering voorbereid door de overweging van de liturgische teksten. De woorden van het wijdingsgebed kennen een zeer grote intensiteit en verstilling, maar toen ik bij de prosternatie uitgestrekt lag op de stenen vloer en de bisschop de woorden over mij uitsprak, leek het alsof deze woorden helder werden als kristal en mocht ik me opgenomen weten in Gods liefde, gesterkt door de namen van de heiligen die in de litanie waren opgenomen en waren aangeroepen zich over mij te ontfermen."

Hans de Jong

(Foto: R. Mangold)

EEN STUDIEWEEKEND OP BOVENDONK

Bovendonk is een opleiding voor late roepingen. De opleiding is gevestigd in het Bisdom Breda en valt daarmee onder verantwoordelijkheid van de bisschop van Breda. Studenten komen uit verschillende Nederlandse en Belgische bisdommen. Kevin Pluym is priesterstudent voor het Bisdom Antwerpen. Sander Verschuur is priesterstudent voor het Bisdom Rotterdam.

Hoe ontdekte je je roeping?
Kevin: "Het verlangen om priester te worden begon zo'n vijf à zes jaar geleden te groeien. Sinds drie jaar is het een meer ernstige afweging en vaker in mijn gedachten. Net als andere mensen was ik op zoek naar het antwoord op de vraag: Hoe kan ik zinvol leven? Welke job wil ik doen? Ik studeerde theologie met het oog op het onderwijs. Tijdens een parochiestage kreeg ik zicht op het werk van parochiepriester. Daardoor ontstond een verlangen en de gedachte: zo kan ik mijn leven ook zien. Ik wil priester worden en mijn leven in dienst van de Kerk en mensen stellen."

Sander: "Mijn roeping is een geleidelijk proces. Als jongen van acht schreef ik dat ik meneer pastoor wilde worden. Maar ik ben maatschappelijk werk gaan doen. Ik werk in de jeugdhulpverlening. De vraag bleef echter terugkomen. Ik ben altijd veel actief geweest in de kerk. Dat is niet voor niks, dacht ik, waarom het zo blijft plakken. Toen ben ik in de context van de priesteropleiding gaan onderzoeken: Is het iets van mij? Is het iets van mijn omgeving? Of is het iets dat van God komt? Je begint niet aan deze opleiding om gewijd te worden, maar om je roeping te onderzoeken. Dat is een proces van jaren."

Hoe verloopt een studieweekend?
Kevin: "Ik combineer de opleiding met een halftijdse job. In totaal zijn er 20 studieweekenden per jaar. We komen om de 14 dagen van vrijdag tot en met zondag op Bovendonk om te studeren en te bidden en ons te laten vormen. Een studieweekend begint op vrijdag met het avondgebed, een eerste college en later het samenzijn in onze 'bar'. Zaterdag zijn er colleges en gesprekken over de vraag hoe we in onze roeping staan. We begeleiden en ondersteunen ook elkaar. Dat is heel waardevol. Op zaterdagavond is er een programma met een gast, zoals de kardinaal, een bisschop of een andere spreker. Op zondag vieren we de hoogmis in de Grote Kapel en zijn er nog enkele colleges. Het is een intensief studieweekend."

Sander: "Een studieweekend begint met gebed. Door te groeien in de gebedstraditie merk ik dat mijn geloof intensiever wordt, en dat ik het gebedsleven thuis in mijn eigen omgeving voortzet. Je merkt dat God met je meegaat. Aan het eind van een studieweekend voel ik me afgedraaid en voldaan. In de auto passeren de dingen van het weekend nog even de revue. Wat me raakt in een weekend zijn de gesprekken met studiegenoten. Dat je met verschillende achtergronden voor hetzelfde staat."

Hoe reageert je omgeving?
Kevin: "In eerste instantie vroeg mijn familie: waar begin je aan? Maar die weerstand is vrij snel verdwenen. Vrienden zeggen dat ze het wel hadden zien aankomen. Breder merk je vooral interesse en fascinatie. Als ik zeg dat ik de priesteropleiding volg, geeft dat interessante gesprekken. Men vindt het vreemd, maar er is geen negatieve houding. Religie is niet meer evident in onze samenleving. Zingeving wel, maar daar vorm aan geven via geïnstitutionaliseerde religie is minder vanzelfsprekend. Minder mensen zijn ermee bezig, waardoor minder roepingen tot wasdom kunnen komen. Ten tweede is er de weloverwogen keuze voor het celibaat. Je kiest niet voor een job, maar een levensstaat. Leven en job worden één. Het is daardoor een beslissing van een heel ander niveau dan een job. Sinds ik eenmaal die weg gegaan ben ervaar ik het niet als een last, maar een realiteit waar ik meer en meer in ga staan."

Hebben jullie een advies?
Kevin: "Deze opleiding besteedt veel aandacht aan de onderscheiding van je roeping. Mijn advies voor iemand die zich afvraagt of hij priester moet worden? Zoek geestelijke begeleiding. Probeer het gewoon. Stoppen met de opleiding is geen schande. Het is beter het te proberen en in eer en geweten te bepalen of het al dan niet iets voor je is, dan het voorbij te laten gaan en het niet te weten. Mensen die overwegen om zich aan te melden voor de opleiding kunnen een weekend meelopen en colleges mee volgen. Je krijgt een kamer en je kunt meedoen met het gebed en de maaltijden. Je krijgt een heel eerlijke indruk van hoe het er hier aan toegaat, hoe de lessen zijn, wie de mensen zijn en hoe de omgeving is."

Sander Verschuur: "Ik heb zelf zo'n weekend meegelopen. Dat was een warme kennismaking met Bovendonk. Mensen die een weekend meelopen, komen binnen als een vat vol vragen. Wat zijn de vakken? Hoe wordt getentamineerd? Hoe houd je het ritme vol? Die vragen had ik zelf ook. De oudere-jaars leggen uit hoe Bovendonk werkt, waar de koffie-machine staat. En 's avonds met een glas erbij komen allerlei vragen ter sprake, bijvoorbeeld over hoe je weet je dat je geroepen bent en over ethische dilemma's."

"Iedereen is geroepen en iedereen heeft iets waar hij of zij warm voor loopt. Als het gaat om priesterroeping anno nu, zou ik zeggen: onderzoek het. De Kerk is misschien onbekend en onbekend maakt een beetje onbemind. De Kerk komt niet meer voor het voetlicht zoals enkele generaties geleden. Maar dat wil niet zeggen dat God niet aan je deur klopt. Ga het onderzoeken, want anders mis je het misschien."

Bekijk de video op www.roeping.nu

(Foto: Bisdom Breda)

DE OUD-STUDENT:

“IS DIT WAT JE ER VAN HAD VERWACHT?”

“Ik ben Anton Janssen, zesdejaars diakenkandidaat van het Bisdom Breda en getrouwd met Inge. Ik ben een late roeping, of zoals je ook kunt zeggen: een laat antwoord. Ik heb gekozen om antwoord te geven op wat lang in m’n hart lag. Voor mijn gevoel bleef God me roepen en ik hoefde alleen maar ja te zeggen.”

“Als iemand twijfelt of hij priester of diaken moet worden? Gebruik die twijfel om stappen te zetten. Zelf draaide ik lange tijd rondjes. Tot ik bedacht: als deze vraag bij mij leeft, kan ik die alleen maar beantwoorden in gesprek met mensen die hier studeren. Ik ging naar de WJD en studenten van Bovendonk zeiden: kom een keer kijken. Dat deed ik en het voelde meteen goed. Als ik nu van anderen signalen of tekenen krijg dat ze nadenken over de vraag, zeg ik: ga maar, kom eens kijken.”

“God vindt ieder van ons de moeite waard. Je kunt bijvoorbeeld als docent een roeping hebben en als vader of moeder. God heeft met iedereen een bedoeling en ik gun het iedereen toe die te ontdekken.”

“God roept. Het verstaan van die roepstem is tegenwoordig misschien wat lastiger dan in het verleden. Ik was zelf werkzaam in de ICT, waar spreken over God niet gebruikelijk was. De mensen waar de Bijbel over schrijft, dacht ik, die hadden het makkelijk. God sprak tot hen. En ik dan, nu? Dat vroeg ik me af. Maar God is niet alleen in een duidelijk spreken hoorbaar. Je kunt God ook ontdekken in ontmoetingen die je hebt. Ik ontdekte een nieuwe laag in mijn leven: er is iets wat ik niet helemaal kan begrijpen, maar het is iets met God. Ik ging daarop in de parochie de vormelingen begeleiden, ik werd lid van het parochiebestuur. Maar die dingen waren niet het antwoord. Toen ik hier op Bovendonk binnenstapte dacht ik: ik wil met God in relatie treden en diaken worden. Dat was mijn antwoord.”

“Mijn geloof geeft me steun en ik wil mensen tot steun zijn. Diaken ben je niet alleen door wat je doet, maar door de verbinding met God die je in de wereld brengt. Je kunt natuurlijk van alles doen, maar het gaat er uiteindelijk om dat je mensen nabij bent, ze dichter bij God brengt, ze God helpt ontdekken.”

“Wat ik een mooie bijbeltekst vind? Een mooie tekst, die overigens ook een opdracht inhoudt, is Matteüs 25, waarin Christus zegt: ‘Wat je voor de minsten hebt gedaan dat heb je voor Mij gedaan.’ Ik wil mensen in Jezus’ naam nabij zijn. Die boodschap én opdracht is niet alleen iets van vroeger, maar ook van nu.”

Bekijk de video op www.roeping.nu

DE STUDENT:

“IK WIL MENSEN IN JEZUS’ NAAM NABIJ ZIJN”

(Foto: R. Mangold)

"Voordat ik met de priesteropleiding begon was de vraag: is het wat God van mij vraagt, priester worden in deze tijd? Maar zodra ik de drempel van Bovendonk overstapte en begon met de opleiding, merkte ik: dit is de plaats waar ik nu wil zijn. De opleiding heeft me gebracht bij wie ik ten diepste ben. Ik heb veel geleerd over het geloof, de Kerk en haar traditie. Daarnaast heb ik de innerlijke vorming van mijn gebedsleven ontvangen en ook veel geleerd in de pastorale stage."

"Een goede vriend belde me een week na de wijding. Hij vroeg: is dit wat je ervan had verwacht? En ik kon zeggen: ja, dat is het. Als kapelaan in de zes parochies in de regio Alphen-Gilze ga ik veel op huisbezoek, ik begeleid een jongerengroep, werk mee aan het tiener- en jongerenpastoraat van ons bisdom, help een orkest van Syrische vluchtelingen. Dagelijks vier ik de heilige Mis en bid het Getijdengebed, het is voor mij de bron van mijn leven.
Ook ben ik betrokken bij de voorbereiding op de eerste communie en het vormsel, en verzorg ik de doop- en huwelijkscatechese."

"Ik ga veel bij mensen langs en daarin schiet ik toch altijd tekort. Ik bezoek voornamelijk kerkelijk betrokken parochianen. Maar 80 à 90 procent van de mij toevertrouwde mensen ontmoet ik niet via de kerk. Zichtbaarheid vind ik daarom belangrijk. Door mezelf te laten zien, kunnen de mensen mij ook vinden. Overal waar ik kom, probeer ik contact te maken. Daarnaast zijn de parochianen mijn ogen en oren, naast de verantwoordelijkheid die zij zelf hebben.”

“Waarop heeft de opleiding mij niet voorbereid? Daar moet ik echt over nadenken. De opleiding heeft me op heel veel fronten voorbereid. Misschien de weerbarstigheid in parochies, de pijn bij veel mensen. Omdat ze zien dat de Kerk die hen dierbaar is, kleiner wordt en kwetsbaar. Dat leer je tijdens de opleiding qua cijfers. Maar de pijn in de praktijk en hoe mensen daar uiting aan geven, leer je niet. Of als je een sterfgeval meemaakt van iemand die heel jong is. Daar kun je niet op worden voorbereid. Aan de andere kant groei je tijdens de opleiding en vorming in het vertrouwen dat God bij je is. Daardoor merk ik, dat ik mensen in heel verdrietige, wanhopige situaties, nabij kan zijn. Dat wordt me gegeven in het gebed. En daarom is dat het fundament van elke priester, van iedere gelovige."

"Wat als mensen nadenken over de vraag of God ze roept om priester te worden? In mijn eigen zoektocht destijds was ik naarstig op internet op zoek naar verhalen van mannen om mijn verhaal aan te spiegelen. En na een persoonlijk gesprek met mijn pastoor heb ik de stap durven zetten. Zoek een priester in de parochie. Spreek je ouders."

"Je zult er versteld van staan dat vrienden en vriendinnen zeggen: we wisten het al. Zij zullen je zeggen, in de woorden van Maria: ga maar, doe maar wat Hij u zeggen zal. En bid. Zeg de Heer: hier ben ik, zeg me wat ik doen moet."

Bekijk de video op www.roeping.nu

"De binnenkant van een mens is altijd belangrijk en zeker bij deze opleiding. Je moet je innerlijk meenemen." Riet de Koning is mentor. Studenten spreken met haar over hun persoonlijke ontwikkeling. "Waar kennis in de loop van de tijd ook kan verzwakken, is je innerlijke groei essentieel en kan die alleen maar verder groeien."

Riet de Koning

(Foto's: R. Mangold)

LEF EN BETROUWBAARHEID

"Wil je met Christus op weg? Dat is de vraag die we op Bovendonk zes jaar lang intensief stellen." Vincent de Haas is diaken van het Bisdom Breda en vormingscoördinator bij de Priester- en Diakenopleiding Bovendonk. Hij vertelt: "Leer jezelf kennen en laat anderen jou ook leren kennen. Dan ontstaat er ruimte om te groeien op de weg die je mag gaan, en dat is Christus."

Studenten op Bovendonk zijn 'subject' van hun eigen vormingstraject. Diaken De Haas: "Studenten hier zijn mensen die hebben gestudeerd en die werken. Ze nemen meer ervaring mee dan mensen van 18. We geven volwassenen onderwijs. Daarom ligt de nadruk op de vraag: wat doe je zelf? Studenten moeten zich inspannen voor hun eigen vormingsproces. Je wil hier leren, laat dat dan ook zien." Studenten stellen elk semester een leervraag op die aangeeft wat ze willen leren of aanpakken dit semester. "Je moet dus zelf wat doen."

De opleiding ondersteunt dat proces. En vrijblijvend is het niet. "De eerste twee jaar spreek je elke twee weken, dat wil zeggen elk studieweekend, met een mentor. Met de spirituaal kun je elke twee weken een afspraak maken. In de supervisie spreken we over de voortgang van je studie: waar worstel je het meeste mee, wat wil je nog versterken van jezelf?"

Je eigen vrijheid ontdekken

"Studenten worstelen met het ontdekken waar de 'knoop' in henzelf zit. Voel je je bijvoorbeeld veilig bij een ander? Durf je je toe te vertrouwen? Je wordt hier op een aantal dingen 'belaagd' tijdens de studie. Dat kan lastig zijn. Een ander aspect is als je denkt: ik kom mezelf hier realiseren. Dat is niet het pad dat wij willen dat mensen gaan. Het gaat niet om hoe jíj groot en sterk wordt, maar hoe je dienaar van Christus wordt. Je bent zijn instrument. Het gaat niet om wat jij wil, maar wat God vraagt. Kun je daar ruimte voor maken? Kun je ontdekken wat jou frustreert? Kun je dienstbaar zijn aan de gemeenschap, of wil jij altijd voorop lopen? Over dat laatste gaat het hier niet. Als het je lukt om die frustraties op te pakken en ermee om te gaan, is dat het mooiste wat er is. Je groeit en wordt een vrijer mens. Je moet je eigen frustratieniveau onder ogen zien, omdat je dan je eigen vrijheid ontdekt: ik hoef niet altijd zo en zo, het kan ook anders. Je moet weten waar de 'knoop' in jezelf zit om beter met andere mensen om te gaan. Die vrijheid moet je zien te vinden in jezelf."

"We vragen ook hoe studenten contact maken met de verantwoordelijken in hun bisdom. En we vragen waar ze bang voor zijn. Waar komt je angst vandaan en hoe kun je daarmee omgaan? Want als je ergens aanbelt, ga je het avontuur aan. Wat speelt er nou echt in je? Hou ons op de hoogte wat er aan de hand is. Soms zie je mensen wegduiken voor die vragen. Maar als je jezelf niet niet ter sprake brengt, doe je jezelf tekort."

Eropuit

"Roeping anno 2018? Nee, dat is niet makkelijk, omdat de Kerk van nu andere eisen stelt dan in het verleden. Je moet naar mensen toe. Je kunt niet in de pastorie blijven. Je zult de straat op moeten en het hier en nu moeten doen, zegt paus Franciscus. De vanzelfsprekendheden zijn voorbij. Je bent ambtsdrager. Je moet leerling zijn en getuige zijn, want de mensen komen niet naar je toe. Het gaat in de Kerk om lef en om betrouwbaarheid. In alles betrouwbaar zijn. In hoe je omgaat met mensen, met de dingen, met geld en hoe je met het evangelie omgaat."

"Wat nodig is, is dat studenten in hun binnenkant investeren. Om vrijere mensen te worden, die de wereld zoals die zich nu aandient, aankunnen. Je moet investeren in je binnenkant om getuige te kunnen zijn in de wereld nu. Daar doen we veel aan in de opleiding en vorming. Mooi is wat je ziet bij mensen die voor een deel van een stage naar een inloophuis gaan of naar een psychiatrisch ziekenhuis. Hoe leg je contact? Wat ga je daar doen? Waar ben je bang voor?"

"Je moet als priester of diaken weten wat er speelt in de wereld en het evangelie kennen. 'Nieuwe evangelisatie' wil zeggen dat het evangelie op een nieuwe manier moet worden verkondigd. We zullen de dingen een nieuwe draai moeten geven en dat heeft veel met jou als persoon te maken. Als ik kijk naar de laatste paar jaren, dan zijn er mooie voorbeelden van hoe studenten eropuit zijn getrokken. Ze zijn de straat opgegaan en naar inloophuizen getrokken. Ze hebben bijvoorbeeld een NightFever georganiseerd en het winkelend publiek uitgenodigd om in de kerk een kaarsje aan te steken en eventueel een gesprek te hebben. Op zo'n avond kun je al gauw 500 kaarsjes uitdelen en mensen ontmoeten. Dat zie ik gebeuren en dat is bijzonder."

Bekijk de video op www.roeping.nu

(Foto: R. Mangold)

BISSCHOPPENSYNODE:

DE ROEPING TOT LIEFHEBBEN

Meewerken aan de vreugde van jongeren. Dat is wat de Kerk wil doen. In 2018 heel concreet door het proces van de bisschoppensynode over jongeren, geloof en roeping (oktober 2018). “Zoals voor alle belangrijke dingen in het leven geldt, is het onderscheiden van de roeping een lang proces, dat zich door de tijd heen ontvouwt,” staat in het Voorbereidend Document voor deze synode.

De tekst verscheen in april 2017 met een vragenlijst voor parochies. Ook werd een enquête op internet uitgezet die jongeren konden invullen. “In het pastoraat zijn jongeren subject en geen object,” benadrukt het document. Jongeren hebben zelf een verantwoordelijkheid.

Geloof verrijkt je leven, zegt het document. “Het maakt ons bewust van een schitterende roeping, de roeping tot liefhebben. Het verzekert ons ervan dat deze liefde betrouwbaar is en het waard is om zich er aan over te geven, want het heeft zijn basis in Gods trouw, die sterker is dan al onze zwakheid’ (Lumen fidei, 53).”

“Voor elke persoon krijgt de roeping lief te hebben concreet vorm in het dagelijkse leven via een reeks keuzes, die hun uitdrukking krijgen in levensstaten (huwelijk, het gewijde ambt, godgewijd leven, enzovoort), beroepen, vormen van sociaal en maatschappelijk engagement, levensstijl, het gebruik van tijd en geld, enzovoort. Of deze keuzes nu bewust gemaakt of eenvoudig aanvaard zijn, het gaat om keuzes waaraan niemand zich kan onttrekken. Het doel van het onderscheiden van de roeping is uit te vinden hoe je ze kunt omvormen, in het licht van het geloof, tot stappen naar de volheid van de vreugde waartoe iedereen geroepen is.”

Daar ligt een opdracht voor het roepingenpastoraat: “In een almaar lawaaieriger samenleving, die een overmaat aan prikkels biedt, is een fundamenteel doel van het roepingenpastoraat voor jongeren: gelegenheden te bieden om de waarde van de stilte en de contemplatie te proeven, en vorming te ontvangen in het begrijpen van de eigen ervaringen en in het luisteren naar het eigen geweten.”

Het Voorbereidend Document vind je hier: rkkerk.nl/vragenlijst-bisschoppensynode-jongeren-naar-parochies/

GEBED

Heer Jezus Christus,
toen twee leerlingen van Johannes de Doper
U achterna gingen,
keerde U zich naar hen om en stelde U de vraag:
“Wat verlangt gij?”
Zij wilden weten wie U bent
en waar U verblijft.
Zij herkenden in U de Zoon van God
en zijn daarna niet meer van uw zijde geweken.

Diep in het hart leeft bij ieder van ons
een verlangen naar eenheid en liefde,
uiteindelijk een diep verlangen naar U.
Wij bidden U dat juist ook jonge mensen
bij dit diepe verlangen naar U mogen komen,
U mogen ontdekken als de Weg,
de Waarheid en het Leven;
dat zij daar in geloof op mogen antwoorden
door met U op weg te gaan.

Amen.

(Johannes 1, 38)

(Foto: R. Mangold)

PAUS FRANCISCUS: ‘ROEPING IS NU’

“De Heer blijft vandaag oproepen om Hem te volgen.” Dit zegt paus Franciscus in zijn boodschap voor Roepingenzondag 22 april 2018. We moeten onze roeping “beleven in het heden dat God ons geeft.”

Je roeping ontdekken door geestelijke onderscheiding is moeilijk, signaleert de paus, omdat wij “in een rumoerige maatschappij leven, te midden van het tumult van een overvloed aan prikkels en informatie die onze dagen vullen.” De paus wijst op het lawaai buiten ons en op een “versnippering en verwarring” die zich in ons af kunnen spelen.

Maar “de roeping is vandaag”, benadrukt hij. “De christelijke zending is voor het heden!” We moeten niet aan de kant blijven staan en afwachten. “God blijft ‘neerdalen’ om onze mensheid te redden en ons deelgenoot te maken aan zijn zending,” aldus de paus.

“Ook Jezus is geroepen en gezonden; daarvoor heeft Hij zich in stilte moeten bezinnen, heeft Hij naar het Woord in de synagoge geluisterd en het gelezen en […] het betrokken op zijn eigen persoon en de geschiedenis van het volk Israël.” Door onderscheiding ontdekt Jezus de inhoud van zijn zending: “De Geest des Heren is over mij gekomen, omdat Hij mij gezalfd heeft. Hij heeft mij gezonden om aan armen de Blijde Boodschap te brengen, aan gevangenen hun vrijlating bekend te maken, en aan blinden, dat zij zullen zien; om verdrukten te laten gaan in vrijheid, om een genadejaar af te kondigen van de Heer” (Lucas 4, 18-19).

De boodschap van de paus voor Roepingenzondag is gepubliceerd op www.roeping.nu

De bijbelcursus van bisschop Liesen vierde in februari 2018 haar eerste lustrum. Op 11 februari 2013 vond de eerste bijeenkomst plaats in de Johanneszaal van de Priester- en Diakenopleiding in Hoeven. Het echtpaar Van Zutven uit Klein-Zundert behoorde tot de initiatiefnemers.

Bert en Mariëtte van Zutven wonen in het landelijk buitengebied. Ze zijn al lang kerkelijk actief. Bert was vicevoorzitter van het kerkbestuur van Klein-Zundert en had in die hoedanigheid regelmatig contact met bisschop Muskens. Het echtpaar volgde toen een bijbelcursus bij de marist pater Wagenaars, pastoor van Achtmaal. Later, ze waren toen betrokken bij de huwelijksvoorbereiding in de parochie, namen ze deel aan een cursus van bisschop Van den Hende over ‘Familiaris consortio’ een apostolische exhortatie van de heilige paus Johannes Paulus II over huwelijk en gezin.

“Toen bisschop Liesen kwam, wisten we dat hij een bijbelkenner was. We bezochten hem met de vraag of hij een bijbelcursus wilde geven. De bisschop reageerde enthousiast. ‘Als er twaalf deelnemers zijn, doe ik het,’ zei hij.”

Het echtpaar Van Zutven kreeg de opdracht die deelnemers te vinden. Bert en Mariëtte gingen meteen aan de slag. Ze hadden al snel dertig mensen bij elkaar. De bisschop bracht hen in contact met Martina Meul, toen verantwoordelijke voor de catechese in het bisdom.
Op 11 februari 2013 vond de eerste bijeenkomst plaats. “Een lustrum,” realiseren Bert en Mariëtte zich nu ze hun aantekeningen bekijken.

“We komen ongeveer maandelijks bij elkaar in de Johanneszaal.
De bisschop begint de avond met het gebed tot de heilige Geest en we eindigen met het samen bidden van de completen, het gebed waarmee de Kerk de dag afsluit. We plannen steeds voor een half jaar vooruit. Bisschop Liesen kiest het bijbelboek uit. Hij behandelt zowel boeken uit het Oude als het Nieuwe Testament. Op 5 maart 2018 begonnen we met de profeet Jeremia.”

“De uitleg van de bisschop is zeer verhelderend,” zeggen beiden. “Je hebt er echt iets aan.” Bert illustreert dit aan de hand van het boek Job. “Dit boek betekende een omslag in het joodse denken. Voor die tijd geloofden de mensen dat ze leden, omdat zij iets verkeerds hadden gedaan. In het boek Job komt naar voren dat God je door het lijden kan beproeven, en dat je zo in het geloof kunt groeien. Dat helpt je bij de lezing van het bijbelboek. Door de cursus hoor je in de kerk het evangelie ook met andere oren. Je begrijpt meer van de context. De bijbelcursus helpt ons met Christus op weg te gaan.”

Bert en Mariëtte hebben alle lof voor de organisatie. “Ook voor de gastvrijheid van de Priester- en Diakenopleiding. Alles, tot en met de koffie, is keurig verzorgd. Je ontwikkelt ook een band met je medecursisten. We zijn blij dat de Bijbel 73 boeken telt dus de cursus is voorlopig nog niet klaar.”

Hans de Jong

‘DE BIJBELCURSUS HELPT ONS MET CHRISTUS OP WEG TE GAAN’

(Foto: R. Mangold)

(Foto: R. Mangold)

(Foto: W. Wullems)

INTERVIEW: PASTOOR-VICARIS WIEL WIERTZ

‘HIER KUN JE JE LEVEN OP BOUWEN’

In Zeeuws-Vlaanderen zijn enkele tientallen mensen gestart met het volgen van de modules van de geloofscursus van het Sint Franciscuscentrum. Pastoor-vicaris Wiel Wiertz haalde de cursus naar Zeeland, nadat deze de eerste keer in Hoeven op Bovendonk was gegeven.

“Ik zie een groot potentieel van mensen die honger hebben naar vorming. De cursus brengt mensen uit verschillende plaatsen en parochies bij elkaar. Dat is positief en opbouwend. Dat is het eigenlijk altijd als mensen elkaar binnen het bisdom ontmoeten voor een cursus of andere bijeenkomst. Door de cursus, de ontmoeting met elkaar en het contact met de bisschop en het bisdom, beseffen deelnemers nog sterker dat de Kerk meer en groter is dan de eigen parochie en hoe we in een lange geschiedenis staan.”

De module over het geloof werd gegeven door bisschop Liesen en pastoor Lars Peetam. De tweede module is een inleiding over het gebed. Deze wordt gegeven door rector Norbert Schnell en Ineke van de Par, werkzaam in het justitiepastoraat in Zeeland. “Het wordt in Zeeland erg op prijs gesteld dat de docenten naar Terneuzen komen, waar de cursus wordt gegeven in de Emmaüskerk,” signaleert Wiel Wiertz.

Een gelovig fundament

“Ik bemerk dat een heel aantal mensen meer wil weten over de Schrift, de liturgie, de organisatie van de Kerk. Mensen willen weten hoe de liturgie van de Kerk in elkaar zit. Bijvoorbeeld als het gaat om de Geloofsbelijdenis. Waarom bid je die? Waarom is het deze tekst? De liturgie van de Kerk is in principe overal dezelfde. Dat is een groot goed, waardoor je je overal thuis kunt voelen in de structuur van de liturgie. Op een ander vlak merk je dat parochianen het geweldig interessant vinden om te horen wat de paus schrijft in Laudato si’. Dat geloof een bron is voor de goede en zorgvuldige omgang met de schepping. Veel mensen beseffen niet, dat de Kerk daar überhaupt mee bezig is, erover nadenkt, en dat je vanuit een gelovig fundament kunt kijken naar ontwikkelingen rond het milieu en duurzaamheid.”

“Het is goed als mensen mee willen bouwen aan het parochiepastoraat. Dat kun je nog beter doen als je weet hebt van een aantal zaken. De Kerk is toch een beetje een aparte tak van sport. De parochie is ingebed in het bisdom. Het bisdom op zijn beurt weer in de Wereldkerk. Daarom mogen we op allerlei momenten mee laten klinken wat de bisschop doet en wat de paus ons aanreikt. De paus staat aan het hoofd van de wereldwijde Kerk. Als hij vraagt om tijdens de Veertigdagentijd 24 uur aanbidding te houden met biecht-gelegenheid, dan doen we dat. Het bisdom pakt dat op en de parochie geeft het verder vorm, zoals we deden in de basiliek van Hulst. We doen niet zomaar iets op onszelf. Mensen denken soms: waar komen ze nou weer mee? Nee, onze Kerk vraagt en geeft aan: doe mee, en biedt mensen de kans te bidden en de biecht te ontvangen.”

Onze tijd

“Geloofsverdieping is een op weg gaan met Christus. Dat is altijd een groeiproces. Je hele leven lang mag je groeien in de vriendschap met Christus en Hem een plaats geven in je leven. Waar er vroeger bij-voorbeeld een Heilig Hart beeld in de kamer stond en Christus zo op een verbeelde manier aanwezig was, is het nu aan ons om Jezus in onze tijd concreet te maken als Zoon van God. Dat doe je met woorden en dat moet je ook zichtbaar maken en laten zien. Dat is lastig, maar niet onmogelijk en het is voor ons allemaal een groeiproces. Ter plekke is de Kerk misschien kwetsbaar, maar we mogen de hoop en het verlangen hebben dat we de Kerk naar de toekomst dragen en vorm en inhoud geven. Het is Gods Kerk. Vanuit dat diepe vertrouwen kunnen we Gods instrument zijn en het ook biddend overdragen aan Hem die groter is dan wij zijn.”

“We moeten over ons geloof in Jezus blijven spreken. We moeten laten zien hoe we dat persoonlijk beleven. Op die manier kan het voor anderen ook concreet worden en een uitnodiging zijn om te kiezen voor die vriendschap met Jezus. We leven natuurlijk in een wereld, waarin mensen het normaal en soms ook wel prachtig vinden om te zeggen dat ze niets met God hebben. Maar ons gaat het juist op de eerste plaats om de band met Christus. Die moet je ontdekken. Je moet Christus leren kennen. Dat is een levenslange opdracht. De Heer, die altijd weer nieuw is, kan je nieuwe inzichten brengen en je kunt Hem steeds intenser en dieper leren kennen.”

“Hoe een geloofscursus daarbij helpt? We zeggen dat het religieuze gevoel is ingeschapen. Maar door een geloofscursus kun je meer leren over Jezus de Zoon van God, God de Vader en de Heilige Geest. Je kunt God leren kennen. Ik herinner me dat een van mijn neefjes op de middelbare school het verhaal meekreeg dat geloof en de Kerk niet zo waar zijn. ‘Maar,’ zei ik hem, ‘het is niet zomaar flauwekul, of niet waar. Ik heb mijn leven gegeven aan Jezus en aan de Kerk en dat is me alles waard.’ Je kunt hier je leven op bouwen.”

Daphne van Roosendaal

VERSLAG:

‘JE KUNT JE OEFENEN IN GELOVEN’

(Foto: R. Mangold)

“Het gaat om de weg.” Dit zegt pater Frans Vervooren aan het slot van de eerste cursusavond 'Inleiding spiritualiteit: vier grote gebedstradities’. Het Sint Franciscuscentrum organiseert de cursus. In de loop van de eeuwen hebben mensen verschillende vormen gevonden om Jezus concreet na te volgen in hun bidden en werken. Daaruit zijn verschillende grote spiritualiteitstradities ontstaan, vaak verbonden met een kloosterorde.

In vier avonden geven in totaal vier sprekers een inleiding in de karmelitaanse, franciscaanse, ignatiaanse en benedictijnse spiritualiteit. De grote spiritualiteitstradities wijzen een weg met eigen accenten in de omgang met God, de medemens en de schepping. Het beeld van een weg geeft aan hoe je kunt groeien in je geloof. Ine Backhuijs reisde naar Bovendonk, waar dertien deelnemers tijdens de eerste cursusavond kennismaken met de karmelitaanse spiritualiteit. De avond wordt verzorgd door de karmeliet pater Frans Vervooren. Hij is een kenner van de grote karmelitaanse schrijvers en gaat hierover in gesprek met de deelnemers.

De kunst van het geloven

Ine Backhuijs: “Ik ontmoet pater Vervooren voorafgaand aan de bijeenkomst, in de hoop alvast wat inhoudelijke informatie over de avond te krijgen. Als ik vraag wat het belangrijkste is wat hij aan ons wil overbrengen op het gebied van spiritualiteit, antwoordt hij dat je met spiritualiteit altijd meerdere kanten op kunt. Je kunt dus meerdere wegen in slaan en het staat nog niet vast wat er vanavond gaat gebeuren. Hij wil vertellen over een aantal beginselen van de karmelitaanse spiritualiteit. En ik krijg alvast een boekje, dat hij schreef ter gelegenheid van zijn 25-jarig priesterjubileum, over de kunst van het geloven.

We starten met een kennismakingsronde. Pater Frans Vervooren stelt zich voor als rondreizend priester en wijst naar de lege stoel naast hem. We wachten nog op één persoon … Elia. De Karmel heeft niet echt een stichter, wel een inspirator: de profeet Elia. De cursisten stellen zich voor en spreken hun interesse uit over spiritualiteit. Een enkeling heeft zich er al meer in verdiept en is op zoek naar een stukje verdieping.

Spiritualiteit is, volgens pater Frans Vervooren, de kunst van het geloven. Het is een soort ambacht, je kunt je erin oefenen en het sluit aan bij een natuurlijk talent. Bij de retraites in de kloosters speelt de stilte een grote rol, die je kan raken en waarin je God kunt ervaren. Iedereen kan deze kunst ontwikkelen.

Pater Frans licht de ontstaansgeschiedenis van de karmel toe. Hij vertelt over de gedaanteverandering van Jezus op de berg Tabor in het Karmelgebergte (Palestina), op grote hoogte en in eenzaamheid. In het evangelie volgens Matteüs wordt beschreven hoe Jezus voor de ogen van Petrus Jacobus en Johannes verandert: “zijn gelaat begon te stralen als de zon en zijn kleed werd glanzend als het licht” (Matteüs 17, 1-6). Mozes en Elia verschijnen naast Hem en spreken met Hem.

Het verstaan van de stilte

Op de heilige plaats Tabor leeft in de 13e eeuw een groep kluizenaars. Zij beschouwen Elia als de oervader van hun leefwijze, waarin hun omgang met God, stilte en gebed centraal staan. Later noemt deze groep zich ‘karmelieten’. Na de kruistochten verspreiden ze zich over Europa. Er ontstaat een vrouwelijke tak, die kiest voor een contemplatieve invulling van hun geloof, waarin stilte en gebed een grote rol spelen. De mannelijke tak ontwikkelt een ijver naar buiten. Zo ontstaan twee polen die met elkaar verbonden zijn. Het centrum hiervan is de stilte, waarin God aanwezig is als een zachte bries. Een bries die ook jou kan aanraken.

We krijgen een college over de geschiedenis van de karmelitaanse lijn, de geschoeide en de ongeschoeide tak, de hervormingen van Teresa van Ávila (1515-1582) en Johannes van het Kruis (1542-1591) en de betekenis die zij nu nog voor ons hebben.

Ook meer recente karmelietessen komen ter sprake, zoals Theresia van Lisieux en Elisabeth van de Drie-Eenheid, die aan het eind van de 19e eeuw leefden.

Van Theresia van Ávila hebben we meegekregen dat schrijven een aanzet is tot zelfreflectie. Zij heeft zelf meerdere malen haar levensverhaal en de vele visioenen die zij kreeg beschreven. Zij schrijft over tegenslagen, bidden en het verstaan van de stilte om tot de levende God te komen. Zij noemt dit: vriendschap in dialoog met God. Johannes van het Kruis schrijft in gevangenschap, als hij negen maanden eenzame opsluiting doormaakt, zijn ‘Geestelijk Hooglied’ dat begint met de zin: ‘Una noche obscura’ (in een donkere nacht). Het schrijven bracht hem geestelijke bevrijding. Daarmee ging hij de strijd aan met de nacht, de ontreddering, de volstrekte innerlijke duisternis, de radeloosheid, het nergens houvast hebben.

Stilte en geduld

Centraal in de spiritualiteit van de karmel staan de stilte en geduld. Hoe dit te vertalen naar het nu? Kan er een vonk overspringen van de levensverhalen van Theresia en Johannes op ons? Kunnen wij leren van de stilte, de weg naar binnen? Pater Frans heeft immers gezegd dat ook wij kunnen leren om de stilte te verstaan.

Pater Frans licht toe wat de letterlijke betekenis is van ‘karmel’: wijngaard van God of vruchtbare tuin van God. Zowel Theresia van Lisieux als Johannes van het Kruis schrijven over een tuin. Daarin schuilt een verwijzing naar Genesis.

De tuin is ook een beeld voor een innerlijke ruimte om bij je eigen wezen uit te komen. Zoek je eigen vorm van verstilling en laat je meevoeren in de beweging naar binnen, zegt pater Frans. Zoek je innerlijke ruimte in contact met God. Doe dit met geduld, in het vertrouwen dat God de mens niet teleurstelt. Het gaat om de weg, benadrukt hij tot slot, voordat hij ons allen nog een ‘Goede Reis’ wenst.”

Ine Backhuijs

(Foto: R. Mangold)

HET GEBED VAN BIDDENDE MOEDERS

Brechje Loenen is projectmedewerker voor huwelijk en gezin in het Bisdom Breda. In overleg met bisschop Liesen nam ze het initiatief om groepen Biddende Moeders uit te bouwen. Brechje: “De motivatie van moeders om samen te gaan bidden ontstaat vanuit de zorgen die ze hebben over hun kinderen.”

“Vaak voelen ouders zich machteloos: je kunt veel pijn en lijden van je kind niet oplossen,” vertelt Brechje Loenen. “Biddende moeders bidden voor hun eigen kinderen en voor kinderen en intenties wereldwijd. Door het gebed en de bijbellezing groeien ze zelf in hun persoonlijke relatie met God. Moeders worden zachter, milder. Zelf merk ik ook dat ik rustig wordt, omdat mijn kinderen in Gods hand zijn. Daarnaast zijn er veel gebedsverhoringen: van weggelopen kinderen die terugkomen naar huis, tot kinderen die bevrijd worden van verslavingen. De lijst is eindeloos.”

Jezus in je hart laten spreken

Op 3 maart kwamen in het parochiecentrum bij de Roosendaalse Sint Josephkerk ongeveer 40 moeders bij elkaar voor een middag van gebed, vorming en ontmoeting. Normaliter zien de moeders elkaar in hun eigen omgeving. Maar nu kwamen de groepen uit verschillende plaatsen in het bisdom samen op één plek. Wies Mom is regiocoördinator van Biddende Moeders in Limburg. Ze vertelt op deze dag hoe het gebed van de biddende moeders vruchtbaar is. Door de deelname aan het wekelijks gebedsuur veranderen de moeders. Overal ter wereld waar moeders zo samen bidden blijkt dat ze liefdevoller worden, omdat er meer ruimte ontstaat in hun hart.

“Wees je bewust van je verantwoordelijkheid” is het thema van de ontmoetingsdag op 3 maart. Dat werkt twee kanten op, legt Wies Mom uit. Je hebt natuurlijk als moeder een grote verantwoordelijkheid. Maar, zegt ze: “Besef dat je niet overal voor verantwoordelijk bent.” Als je meer verantwoordelijkheid neemt dan God van je vraagt, raak je gestrest en na een aantal jaren uitgeput. Juist het gebed, het stil worden voor Jezus om Hem in je hart te laten spreken, helpt om het goede midden te houden.

Internationaal en toegankelijk

“Vaak komen de groepen moeders samen bij een van de moeders thuis,” zegt Hannie Vergouwen uit Prinsenbeek. “Dat is wat ik mooi vind aan Biddende Moeders. Je bidt in je dagelijkse omgeving met andere moeders. En je doet dit heel specifiek voor je kinderen, je echtgenoot en ook voor een priester in je omgeving.” De biddende moeders maken gebruik van vaststaande gebeden uit een boekje, die ze samen bidden. “Eerst moest ik daar wat aan wennen,” vertelt Hannie.

“Maar de woorden van de gebeden zijn heel sterk en raken steeds weer wat anders bij mij in mijn hart en verstand qua begrip, qua overgave. Daarnaast zijn er overal ter wereld groepen biddende moeders en de boekjes zijn ook in allerlei talen verschenen. Dat maakt het heel internationaal en voor iedereen ook heel toegankelijk.”

In Gods hand

Biddende moeders komen wekelijks één uur samen in een eenvoudig ingerichte gebedsruimte. Een kruis op tafel doet aan Jezus denken, een kaars laat zien dat Jezus het licht van de wereld is. Daarnaast ligt er altijd een Bijbel op tafel en staat er een mandje. Het mandje staat symbool voor de handen van God. Daarin leggen de moeders hun gebedsintenties. Hoewel het gebed verloopt via een vaste ordening van voorgeschreven korte gebeden, een bijbeltekst en liederen, is geen bijeenkomst hetzelfde. Sommige biddende moeders komen samen in een woning, anderen bidden samen in een kapel of kerk.

De moeders bidden om de leiding van de Heilige Geest, om bescherming, om vergeving, om eenheid in woord en gedachten, om verbondenheid met alle groepen van Biddende Moeders. Ze prijzen God met liederen, lezen een tekst uit de Bijbel en danken God voor de gave van het moederschap. Het gebedsuur mondt uit in het gebed voor de kinderen. De moeders schrijven de naam van de kinderen voor wie ze bidden op een papiertje en leggen dit in een mand aan de voet van het kruis. Zo vertrouwen ze hun kind toe aan de Heer. Soms delen de moeders iets vertrouwelijks. Dit blijft dan binnen de groep.

Voor de deelnemers aan de gezamenlijke ontmoetingsdag vormt het gebedsuur op de dag uiteraard het hoogtepunt. “Hier ben ik voor gekomen,” zegt mevrouw Latooij uit Roosendaal. “Ik vind het belangrijk te bidden voor mijn kinderen en kleinkinderen.”

Ellen Thielen draagt haar baby op de arm. Ze is protestants en actief in de ChristenUnie. “Een rooms-katholieke collega in deze partij, die bij een groep biddende moeders hoort, heeft me op deze bijeenkomst geattendeerd.” Ze overweegt om zich bij een groep aan te sluiten. Dat kan, want er zijn wereldwijd rooms-katholieke, protestantse en ook gemengde groepen van biddende moeders.

Presentatiedagen in parochies

Inmiddels zijn er meer dan vijf groepen biddende moeders in het Bisdom Breda. Een groep bestaat uit maximaal acht moeders. Wanneer de groep groeit, wordt ze gesplitst. Brechje: “We geloven dat een biddende moeder en een biddende vader, want dat initiatief bestaat ook, een zegen is. Niet alleen voor henzelf, maar ook voor de parochie en de stad. Bidden met het hele hart verandert ons als mens en brengt Christus opnieuw op aarde.” Het gezinspastoraat organiseert daarom graag op verzoek in parochies een ‘presentatiedag’ over Biddende Moeders. Brechje: “Tot nu toe heeft bijna elke presentatie geleid tot de start van een nieuw groepje.” Over de Biddende Vaders sprak Willem Visser ‘t Hooft op 10 maart in het bisdom tijdens de gezinsdag in Hoeven. Brechje: “Verschillende vaders hebben hem laten weten dat ze interesse hebben. Hopelijk start er ook een biddende vadersgroep in het bisdom.”

Hans de Jong

(Foto: R. Mangold)

AGENDA:
OP WEG MET CHRISTUS

21 april 2018:
Informatiedag Priester- en Diakenopleiding Bovendonk
E info@pdob.nl

22 april 2018:
Roepingenzondag ontmoeting van de Gebedskring roepingen
E gebedskringroepingen@bisdombreda.nl

3-28 oktober 2018:
Bisschoppensynode over jongeren, geloof en roeping
I www.rkkerk.nl

22-27 januari 2019:
Wereldjongerendagen in Panama
I wjd.jongkatholiek.nl

Geloofscursussen en verdieping:
Sint Franciscuscentrum
www.sintfranciscuscentrum.nl

Bisdom Breda

SINT FRANCISCUS CENTRUM